

Popis reprezentativní knihy – tzv. Quick Scan

zpracovala: Tereza Stejskalová

Procházková Iva / Nazí / 2009 / úroveň 4

Úvodní poznámky:

Iva Procházková (narozena 13. června 1953, Olomouc) je uznávanou autorkou literatury pro děti a mládež, píše i televizní a divadelní scénáře. Strávila jedenáct exilových let v Rakousku a Německu, její knihy vycházejí v češtině i v němčině. Ocenění za své publikace získává v obou zemích a překládány jsou i do dalších jazyků. Za dětskou knihu *Myši patří do nebe* byla v roce 2007 odměněna cenou Magnesia Litera 2007.

Dnes žije v Praze a pracuje jako spisovatelka a scénáristka na volné noze.

Kniha Nazí se zatím nedočkala filmového zpracování.

Kniha získala v roce 2010 ocenění Magnesia Litera v kategorii knih pro děti a mládež. Německé vydání „Die Nackten“ si pak vysloužilo dvě nominace na knižní cenu německé literatury pro děti a mládež „Deutscher Jugendliteraturpreis“.

Dimenze	Ukazatel	Popis (komplikující faktory)
<i>Základní požadavek upoutat</i>	Čas	217 stran, bez ilustrací
	Zájmy	Kniha zaujme nejen dospívající čtenáře pohledem na život sedmnáctiletých hrdinů a na témata, která se jich dotýkají (dospívání, touha po svobodě, rozpolcená a neúplná rodina, záškoláctví, drogová závislost, vrstevnické vztahy, sex). Drogová závislost, znásilnění, záškoláctví je jen projevem hlavního tématu, kterým je filosofické tázání se po smyslu života. Kontrast lidské přirozenosti, pudovosti s konzumní společností. Kniha zaujme jak dívčí, tak chlapecké čtenáře.
	Čtenářská zkušenost	Kniha předpokládá jistou čtenářskou zkušenost, jelikož zde není jen jedna stěžejní dějová linie, měl by čtenář být schopen se orientovat ve složitějším textu a zvládnout čtení několika linií příběhu, které se nepravidelně střídají. Nalézá se zde psychologie a filosofie hlavních postav, čtenář by tak měl být schopen rozlišit dějovou a úvahou část příběhu.

Všeobecné znalosti	Filosofické znalosti (čtenář může knize rozumět i bez nich): odcizenost a roztržitost dnešní společnosti, věčné hledání smyslu života, kontrast materiální společnosti s přírodní, hodnota svobody a mezilidských vztahů.	
	Společenské znalosti (čtenář může knize rozumět i bez nich): v knize se projevuje problematika týkající se soudobé společnosti, neúplná rodina, lidské zásahy do přírody, upřednostňování konzumní společnosti, uspěchanost společnosti, drogová závislost.	
	Psychologické znalosti (pro porozumění důležité): čtenář by měl být schopný empatie, pohledu do nitra postav, rozumět vnitřním promluvám postav, jejich snaze chtít od života víc a jejich nespokojenosti se soudobou společností, s vlastním životem. Chápat, že problémy mohou mít více různých řešení problémů. Kontrast pudovosti, přirozenosti se současnou lidskou morálkou vyžaduje od čtenáře schopnost reflexe dnešní společnosti.	
Oborově specifické znalosti a zkušenosti	Čtenáři by měli mít zkušenost s psychologickou prózou. Čtenář by se měl umět orientovat v textu, který má několik linií, jež se různě protínají.	
<i>Obeznaменos t s literárním stylem</i>	Slovní zásoba	V knize je užita běžná slovní zásoba, místy se zde vyskytují slova, která by mohla činit problémy mladšímu čtenáři, kontextově jsou však pochopitelná, analfabet, mihule, německá feministka.

<i>Obeznámenos t s literárními postupy</i>	Větné konstrukce	Větné konstrukce odpovídají současnému spisovnému jazyku a neměly by být pro čtenáře problematické.
	Stylistika	Literární jazyk není složitý a neměl by čtenářům činit problémy.
	Děj	Děj knihy je místy napínavý, ale je rozmělněn mezi úvahy jednotlivých postav, které rychlost děje zpomalují, do děje jsou vloženy delší dialogy, které děj zrychlují. Dramatické chvíle bývají přerušeny příběhy ostatních postav. Děj je rozdělen do pěti dějových linií.
	Časový sled	Střídá se zde několik dějových linií, ty probíhají současně a vrací se i do minulosti. Děj proto nelze sledovat kontinuálně bez jistých obtíží. Děj knihy je místy napínavý, ale je rozmělněn mezi úvahy jednotlivých postav a sleduje po většinou jednu či dvě hlavní postavy a bývá přerušen ostatními dějovými liniemi.
	Dějové linie	Text vyžaduje schopnost sledovat několik dějových linií. Linií je celkem pět, některé se prolínají, některé ne. V textu se objevují dialogy v přímé řeči, vnitřní dialogy postav, úvahy a vložené vzpomínkové pasáže.
	Perspektiva	Děj je vyprávěn převážně v er-formě, ale objevuje se zde i ich – forma. Vypravěč v er-formě nahlíží do nitra jednotlivých postav a ukazuje nám jejich názory a úvahy, tzv. reflektor.

	Smysl	Smysl díla není jednotný a důležité jsou zde zkušenosti a znalosti čtenáře. Jednotně zde můžeme vidět hledání smyslu života, které proniká celým dílem a které je značně typické pro období dospívání, které je zde obdobím, kdy se nás vše nejvíce dotýká a to je zde naznačeno „nahotou“, je to jakási duševní blízkost okolního světa a zároveň zranitelnost. Hlavním postavám ještě chybí ochrana proti světu, do které se oblečou během svého života. Snaha vyrovnat se s dnešní společností a snaha najít v odcizeném světě někoho blízkého.
<i>Obeznámenost s literárními postavami</i>	Charakter postav	Text je postaven na tom proniknout do charakteru postav, jejich tužeb, přání, jejich obav. Odlišnost charakteru postav nám ukazuje to, jak se jednotlivé postavy staví k jediné otázce: jaký je smysl života. Charakterově jsou postavy velmi rozlišné, citově orientovaný Robin, pudová Sylva, ztracená Evita, racionálně orientovaný Filip a po blízkém toužící a zážitky hledající Niklas. Postavy nejsou kladné a záporné a záleží velmi na osobnosti čtenáře, která postava mu bude sympatická a která méně, s kterou se i případně ztotožní
	Počet	Hlavních postav je pět, v jejich příbězích vystupují další postavy, které kontrastují s příběhy hlavních postav (pragmatická maminka Sylvy, po extrémech netoužící maminka Niklase...) či nám ukazují, že nejen v dospívání je problematické vyrovnat se s ironií života (otec Sylvy), že nikdy není pozdě chtít více (maminka Robina).

Vztahy

Vztahy v knize jsou jasně vymezené, během děje se proměňují, inklinace k jednotlivým postavám dokresluje charakteristiku postav. Konec kontaktu s jednou blízkou osobou naznačuje konec dosavadního stylu života (konec kontaktu Niklase se Sylvou), začátek nového vztahu naznačuje nový způsob života (Niklas a Evita). Neschopnost navázat kontakt ukazuje odcizenost dnešní společnosti (Sylva a Robin). Některé postavy se neznají, ale všechny postavy se potkávají v průběhu děje se Sylvou, která se v dětství kamarádila s Niklasem, ten chodí s Evitou. V Čechách se Sylva skamarádila s Filipem, v Berlíně se sblížila s Robinem. Všechny hlavní postavy mají problematický vztah ke svým rodičům, Robinovi rodiče se rozvádí, maminka je nemocná a svého otce už nedokáže respektovat. Sylva cestuje mezi svými rodiči, kteří žijí odděleně, otec žije v Čechách, matka v Německu. Niklas žije po smrti svého otce jen s matkou a Evita je sirotek a vyrůstala v klášteře.